

Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης

Τόμ. 1 (2017)

7ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ Π.Τ.Δ.Ε.
ΚΕΝΤΡΟ ΜΕΛΕΤΗΣ ΨΥΧΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Υπό την αιγίδα του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων

7^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

«ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΧΑΡΙΣΜΑΤΙΚΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

ΤΟΜΟΣ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

ISSN: 2529-1157

Σε Συνεργασία με την Ένωση Ελλήνων Φυσικών και την
Ελληνική Μαθηματική Εταιρεία
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ DIVANICARAVEL
15-18 Ιουνίου 2017

Η Συμβολή των γονέων στην ανάπτυξη των χαρισματικών παιδιών

ΠΗΝΕΛΟΠΗ ΣΚΑΝΔΑΛΟΥ, ΣΤΑΜΑΤΙΑ ΓΕΩΡΓΑΛΗ

doi: [10.12681/edusc.1725](https://doi.org/10.12681/edusc.1725)

Βιβλιογραφική αναφορά:

ΣΚΑΝΔΑΛΟΥ Π., & ΓΕΩΡΓΑΛΗ Σ. (2019). Η Συμβολή των γονέων στην ανάπτυξη των χαρισματικών παιδιών. *Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης*, 1, 1215–1220. <https://doi.org/10.12681/edusc.1725>

Η Συμβολή των γονέων στην ανάπτυξη των χαρισματικών παιδιών

Σκανδάλου Πηνελόπη Παιδαγωγός, Προσχολικής Αγωγής /Ειδική Παιδαγωγός (MA Derby)/ Εξειδίκευση Μαθησιακών Δυσκολιών (ΕΚΠΑ)

pinelopiskandalou@gmail.com

Γεωργαλή Σταματία Φιλολόγος, Ειδική Παιδαγωγός (MA Derby) /Εξειδίκευση Μαθησιακών Δυσκολιών (ΕΚΠΑ)

tina_g@windowsslive.com

Περίληψη

Λέξεις – Κλειδιά Χαρισματικός, Παιδί, Γονείς, Σχολείο, Εκπαίδευση, Νοημοσύνη

Ο ορισμός του ‘χαρισματικού ανθρώπου’ -που χρησιμοποιείται ευρέως μέχρι σήμερα- αναφέρεται στα άτομα εκείνα που παρουσιάζουν υψηλές ικανότητες επίδοσης και υψηλή συναισθηματική νοημοσύνης σε ποικίλους τομείς. Γι’ αυτό χρειάζεται έγκαιρη ανίχνευση της ιδιαιτερότητας, ώστε να καλλιεργηθεί και να ανθίσει. Πράγματι, το οικογενειακό περιβάλλον διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στον κοινωνικό και ψυχοσυναισθηματικό κόσμο ενός χαρισματικού παιδιού. Οι γονείς μόλις συνειδητοποιούν το χάρισμα του παιδιού τους θα πρέπει να αναπτύξουν ισχυρούς δεσμούς και να το διαχειριστούν με ψυχραιμία. Αυτό θα καταστεί εφικτό αν γονείς και εκπαιδευτικοί συνεργαστούν με ειδικούς επαγγελματίες προκειμένου να δώσουν την απαραίτητη ώθηση στο παιδί. Ωστόσο, μια τέτοια κατάσταση είναι πιθανό να δημιουργήσει αναστάτωση στην οικογένεια (Pearl, 1997) και ειδικά αν υπάρχουν και άλλα αδέρφια. Επιπλέον, φαίνεται πως κυριαρχεί το άγχος σχετικά με το είδος εκπαίδευσης που είναι κατάλληλο για να ακολουθήσουν τα παιδιά αυτά. Η ύπαρξη ενός χαρισματικού παιδιού σίγουρα θα επιφέρει σύγχυση, καθώς οι γονείς αδυνατούν να αντεπεξέλθουν σε αυτό που τους συμβαίνει και συνήθως δυσανασχετούν στο να απευθυνθούν σε κάποιον ειδικό. Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι οι γονείς των χαρισματικών παιδιών είναι απαραίτητο να βρίσκονται δίπλα στα παιδιά τους και να τα στηρίζουν διαρκώς, ώστε να αναδείξουν την ιδιαιτερότητά τους στο έπακρο.

Abstract

Keywords Characteristic, Child, Parents, School, Education, intelligence

Defining the term of ‘charismatic people’-which is widely used until today- is referred to the people who demonstrate high performance skills and high emotional intelligence in multiple areas. In this case, it is necessary to detect that special charisma in order to cultivate it and bring it out. Indeed, the familial environment has a crucial impact in the social and emotional background of the child. When parents detect the charisma of their child, it is important to stay calm and build strong bonds with their child. For this to happen, parents (Pearl, 1997) and educators need to collaborate with other specialists so as to give a boost to their unique charisma. However, it is possible that under this situation the family might get upset, especially if there are siblings in the family. Furthermore, it seems that anxiety prevails regarding the more appropriate way of teaching for these students. Charismatic children usually bring frustration upon their families, since parents feel disappointed and unable to come in contact with experts. Finally, it is essential to mention that parents should stand by their children and support them constantly, in order to evolve their charisma to a great extent.

Η επαφή με την επιστήμη κάνει τον άνθρωπο να γίνεται πιο χαρισματικός άλλωστε η επιστήμη δε χρειάζεται επιστημονικά λόγια για να γίνει φανερή στον άνθρωπο. Η επιστήμη χρειάζεται συστηματική μελέτη και έρευνα έτσι ώστε να μπορέσει να αποτυπώσει αυτό που βλέπουμε και δεν το αντιλαμβανόμαστε. Αυτό είναι επιστήμη. Είναι η επισταμένη ματιά πάνω στην καθημερινότητα και από εκεί αναλύουμε και βγάζουμε συμπεράσματα. Αν δεν μπορούμε να δούμε επισταμένως ένα πράγματα και να το αξιολογήσουμε δεν μπορούμε να έχουμε ούτε κρητική ούτε αναλυτική σκέψη πάνω σε αυτό.

Εγώ δεν είμαι ένα χαρισματικό παιδί γιατί προσπάθησα πολύ να φτάσω αυτά τα 5 βήματα που έκανα. Όμως ο γιός του μπακάλη ο μικρός Κυριάκος ήταν ένα χαρισματικό παιδί. Στα τέσσερα του χρόνια ήξερε γράφει όλους τους αριθμούς στα έξι έκανε τους λογαριασμούς και στα οχτώ έκανε μόνος του τις παραγγελίες του μαγαζιού. Κανείς δεν αναρωτήθηκε ωστόσο ούτε ο ίδιος ο μπακάλης το δημοτικό είχε τελειώσει αν αυτό το παιδί μέσα από την καταπληκτική προσπάθεια να ξεπεράσει το μαθηματικό της ηλικίας του ήταν ένα χαρισματικό παιδί ή ήταν ένα παιδί με προβλήματα δυσλεκτικά που ανέπτυξε ένα άλλο κομμάτι του εγκεφάλου του?

Υπάρχει άνθρωπος χαρισματικός στη σημερινή εποχή? Υπάρχει.

Η χαρισματικότητα κατά τον Gagne,1985) προϋποθέτει την εγγενή ύπαρξη προσωπικών κλίσεων και ικανοτήτων, «χαρίσματα» ή «κλίσεις», που συνεπάγεται υψηλές επιδόσεις σε πλέον του ενός γνωστικά πεδία. Ο χαρισματικός άνθρωπος δεν είναι απαραίτητα ταλαντούχος άνθρωπος. Έχει υψηλή συναισθηματική νοημοσύνη. Όσο υψηλότερο το συναισθηματικό iq, τόσο πιο χαρισματικός είναι ένας άνθρωπος. Επίσης διαθέτει υψηλές ικανότητες επίδοσης σε νοητικά, καλλιτεχνικά, ηγετικά ή επιμέρους ακαδημαϊκά πεδία και χρήζουν υποστήριξης από εξειδικευμένες υπηρεσίες με σκοπό να αναπτύξουν τις ικανότητές τους αυτές (Antonakis, 2004). Χαρισματικοί είναι οι άνθρωποι εκείνοι που μπορούν να κάνουν με ευκολία περισσότερα πράγματα απ' ότι κάνει ο μέσος όρος των ανθρώπων. Χαρισματικός είναι ο άνθρωπος που μπορεί από ένα απλό δεδομένο να κάνει μια βαθιά ανάλυση αυτού του δεδομένου και να το κάνει και πράξη γιατί χαρισματικός δεν νοείτε να σκέφτεται κάτι το θέμα είναι να το υλοποιεί. Χαρισματικός είναι ο άνθρωπος που μπορεί μια δυσκολία να τη μεταβάλλει σε μια ευκολία. Χαρισματικός είναι επίσης ο άνθρωπος που μπορεί να επικοινωνήσει καλύτερα με άλλους ανθρώπους ακόμα και με προβλήματα. Ακόμη χαρισματικός είναι αυτός που θα δει μέσα στο μαύρο το άσπρο. Τέλος χαρισματικός είναι ο άνθρωπος που ο συναισθηματικός του κόσμος μπορεί να δει "την αμυγδαλιά να ανθίζει πριν το Φλεβάρη"(Galloway, Porath, 1997).

Και πως θα δούμε εμείς αυτούς τους χαρισματικούς ανθρώπους?

Δε θα τους δούμε, θα τους μυρίσουμε όπως έλεγε και ο παππούς μου. Θα μυρίσουμε την αύρα τους είτε είμαστε γονείς είτε είμαστε σύντροφοι τους είτε είμαστε στη δουλειά είτε τους συναντήσουμε κάπου αλλού (Al-Dhamit, Kreishan, 2014). Κι αφού μυρίσουμε την αύρα τους θα μας τραβήξουν όπως τραβά το ανθισμένο λουλούδι τη μέλισσα, βλέπει τη γύρη και πάει αλλά δεν πάει μόνο για τη γύρη βλέπει το λουλούδι και πάει.

Ποιοι θα παρατηρήσουν το χαρισματικό παιδί?

Αυτοί που θα παρατηρήσουν πρώτα το παιδί τους είναι οι ίδιοι οι γονείς τους. Οι γονείς παρατηρούν τα παιδιά τους, ναι το κάνουν και ας μην ξέρουν πολλές φορές τι είναι αυτό που έχουν. Είναι αυτοί που είναι δίπλα τους (Baker, Bridger, Evans,1998). Οι γονείς τα γνωρίζουν τα παιδιά τους φοβούνται όμως να το πουν ότι το παιδί τους

χαρισματικό νομίζοντας , επειδή ίσως το επίπεδό τους είναι χαμηλό ότι μάλλον βλέπουν το παιδί τους πολύ ψηλότερα από αυτό που είναι. Κάποιες φορές αυτό είναι αλήθεια κάποιες άλλες. Έτσι θα αρχίσουν να ψάχνονται και να αναρωτιούνται τι πρέπει να κάνουν έτσι ώστε να βοηθήσουν το ίδιο τους το παιδί.

Στη συνέχεια αυτοί που πρέπει να παρατηρήσουν το παιδί είναι οι εκπαιδευτικοί. Εμείς οι εκπαιδευτικοί (Eklund, Tanner, Stoll, et al 1983) οι δάσκαλοι , οι ψυχολόγοι όλοι αυτοί που δήθεν ασχολούμαστε με όλα αυτά καλό θα είναι να έχουμε τα μάτια μας ανοιχτά και αν αντιληφθούμε κάτι ή ακούσουμε κάτι ή αν δούμε μια ιδιαίτερη συμπεριφορά ένα ιδιαίτερο συναίσθημα να το αφήσουμε να ανθίσει.

Η τρίτη και ουσιαστική παρατήρηση θα γίνει από τους συμμαθητές τους γιατί οι συμμαθητές θα είναι αυτοί που θα το απομονώσουν το παιδί αυτό και θα τον βάλουν να πολεμήσει την ιδιαιτερότητά του. Ξέρετε τι είναι ένα μαύρο πρόβατο μέσα στα άσπρα? Είναι πάρα πολύ δύσκολο να περάσει απαρατήρητο και όλοι οι άνθρωποι θέλουν δίπλα τους ομοίους τους (Nicron, Doobay, Assouline, 2010).

Χρειάζονται συμβουλευτική υποστήριξη οι γονείς?

Φυσικά και χρειάζονται συμβουλευτική υποστήριξη οι γονείς. Οι εκπαιδευτικοί πρώτοι θα δώσουν μια σωστή κατεύθυνση προς τους γονείς ώστε να δώσουν στο παιδί τη δυνατότητα με μια μικρή ώθηση να κατευθυνθεί εκεί όπου πραγματικά λάμπει (Hertzog, Bennett, 2004).

Έπειτα οι σύμβουλοι και οι ψυχολόγοι θα συνεργαστούν με την οικογένεια για να συντελέσουν όλοι μαζί στη σωστή διαμόρφωση ενός ισορροπημένου περιβάλλοντος όπου καθιστά τις σχέσεις μεταξύ των μελών περισσότερο λειτουργικές.

Τι πρέπει να κάνουν όταν έρθουν αντιμέτωποι με το χαρισματικό παιδί?

Υποστήριξη είναι αυτό που χρειάζονται τα παιδιά . Οι γονείς από τη στιγμή που θα συνειδητοποιήσουν τα χαρίσματα των παιδιών τους είναι επιβεβλημένο να αναπτύξουν και να διατηρήσουν ισχυρούς συναισθηματικούς δεσμούς μαζί τους, να υποστηρίζουν τα επιτεύγματά τους και να συμβάλλουν στη διαμόρφωση της ιδιαίτερης προσωπικότητάς τους (Colangelo, Nicholas, David, et all 1983).

Και έπειτα ώθηση με την ώθηση που θα δώσουν στο παιδί θα εκτοξεύσει και βγάλει το ‘‘χάρισμα’’ που έχει και θα νιώσει ελεύθερο. Γι ‘αυτό λοιπόν οι άνθρωποι θέλουν καλλιέργεια, η ιδιαιτερότητα θέλει καλλιέργεια για να ανθίσει και την καλλιέργεια θα την κάνει ο ίδιος ο άνθρωπος φυσικά κατευθυνόμενος από τους γονείς και φυσικά βοηθούμενο και από το σχολείο (Betts, Neihart, 2004).

Δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι γονείς των χαρισματικών παιδιών?

Οι γονείς των χαρισματικών παιδιών βιώνουν άγχος και φόβο μπροστά στις υψηλές ικανότητες των παιδιών τους, γεγονός που συχνά αποπροσανατολίζει τα παιδιά τους και λειτουργεί ανασταλτικά για αυτά (Matthews, Ritchotte, Jolly, 2014). Είναι πολύ σημαντικό να κατανοήσουν πρώτα τις συναισθηματικές κι έπειτα τις γνωστικές τους ανάγκες και να επιδιώξουν την ψυχική ισορροπία των παιδιών τους. Οι γονείς ενός χαρισματικού παιδιού οφείλουν να απελευθερωθούν από στερεοτυπικές συμπεριφορές και προσωπικές προσδοκίες, να ενημερωθούν για τις ανάγκες και τις δυνατότητες του, να το αντιμετωπίσουν με κατανόηση και αποδοχή, ευαισθησία και ευελιξία (Morawska, Sanders, 2009).

Τέλος τα χαρισματικά παιδιά είναι ευλογία και επιβράβευση για την κοινωνία, είναι αυτά που μπορούν να διαμορφώσουν το μέλλον μας. Ας τα ενισχύσουμε, για να μπορέσουμε να τα ακολουθήσουμε (Rimm, Lowe, 1988).

References

Antonakis, J. (2004). On why “emotional intelligence” will not predict leadership effectiveness beyond IQ or the “big five”: An extension and rejoinder. *Organizational Analysis*, 12(2), 171-182.

Al-Dhamit, Y., & Kreishan, L. 2014. Gifted students' intrinsic and extrinsic motivations and parental influence on their motivation: from the self-determination theory perspective. *Journal of Research in Special Educational Needs*.pp.13-23.

Baker, J. A., Bridger, R., & Evans, K. 1998. Models of underachievement among gifted preadolescents: The role of personal, family, and school factors. *Gifted Child Quarterly*, 42(1), pp.5-15.

Betts, G. T., & Neihart, M. 2004. Profiles of the gifted and talented. *Definitions and conceptions of giftedness*, pp.97-106.

Colangelo, Nicholas, and David F. Dettmann. 1983 "A review of research on parents and families of gifted children." *Exceptional children* 50 (1) pp. 20-27.

Eklund, K., Tanner, N., Stoll, K., & Anway, L. 2015. Identifying emotional and behavioral risk among gifted and nongifted children: A multi-gate, multi-informant approach. *School Psychology Quarterly*, 30(2), pp 197.

Hertzog, N. B., & Bennett, T. 2004. In whose eyes? Parents’ perspectives on the learning needs of their gifted children. *Roeper Review*, 26(2),pp 96-104.

Gagné, F. (1985). Giftedness and talent: Reexamining a reexamination of the definitions. *Gifted Child Quarterly*, 29(3), 103-112.

Galloway, B., & Porath, M. 1997. Parent and teacher views of gifted children's social abilities. *Roeper Review*, 20(2), pp.118-121.

Matthews, M. S., Ritchotte, J. A., & Jolly, J. L. 2014. What’s wrong with giftedness? Parents’ perceptions of the gifted label. *International Studies in Sociology of Education*, 24(4),pp. 372-393.

Pearl, P. 1997. Why Some Parent Education Programs for Parents of Gifted Children Succeed and Others Do Not?. *Early Child Development and Care*, 130(1), pp. 41-48.

Morawska, A., & Sanders, M. R. 2009. Parenting gifted and talented children: Conceptual and empirical foundations. *Gifted Child Quarterly*, 53(3), pp.163-173.

Nicpon, M. F., Doobay, A. F., & Assouline, S. G. 2010. Parent, teacher, and self perceptions of psychosocial functioning in intellectually gifted children and adolescents with autism spectrum disorder. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 40(8), pp.1028-1038.

Rimm, S., & Lowe, B. 1988. Family environments of underachieving gifted students. *Gifted Child Quarterly*, 32(4), 353-359.